

Nader ecologisch veldonderzoek *MOB-complex te Weert*

Gemeente Weert

Eindrapport

Nader ecologisch veldonderzoek *MOB-complex te Weert*

Gemeente Weert

Eindrapport

Projectnummer:	P00404
Datum:	19 oktober 2018
Opdrachtgever:	RvR Limburg C.V.
Projectteam BRO:	Bas Zonnenberg, Marcel Koen, Martijn van de Schoot
Bron foto kaft:	Street View

BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek. Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek.

BRO
Hoofdvestiging
Bosscheweg 107
5931 PK Boxtel
T +31 (0) 411 850 400
E info@bro.nl

B | **RO**
Ruimte | om *in* te leven

Inhoudsopgave

pagina

1. INLEIDING	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Doel	2
2. PLANBESCHRIJVING	4
3. ONDERZOEKSINSPANNING	7
3.1 Vleermuizen	7
3.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestlocaties	7
3.3 Amfibieën	8
3.4 Grondzaken zoogdieren	8
3.5 Overige soortgroepen	8
3.6 Onderzoeksdata	9
4. RESULTATEN	10
4.1 Broedvogels	10
4.2 Vleermuizen	10
4.3 Amfibieën	11
4.4 Eekhoorn	12
4.5 Steenmarter en bunzing	12
4.6 Overige grondgebonden zoogdieren	13
4.7 Overige soorten	14
5. CONCLUSIE	15
6. GERAADPLEEGDE BRONNEN	16
7. VERKLARENDE WOORDENLIJST	17

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het voornemen bestaat om op het voormalige MOB-complex aan de Diesterbaan te Weert ruimte-voor-ruimte woningen te realiseren. Middels een verkennende natuurtoets, uitgevoerd door BRO, is vastgesteld dat meerdere gebouwen geschikte verblijfplaatsen bevatten voor vleermuissoorten, dat mogelijk nesten van vogels met jaarrond beschermd nest aanwezig zijn, dat het plangebied mogelijk essentieel leefgebied bevat voor grondgebonden zoogdieren als de eekhoorn en steenmarter en dat de poelen op het terrein mogelijk voortplantingshabitat zijn van beschermde soorten amfibieën. Naar aanleiding hiervan is aanvullend onderzoek uitgevoerd om de aanwezigheid en het gebruik van het plangebied door deze soorten vast te stellen, dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er verblijfsfuncties van vleermuizen aanwezig in de gebouwen?
- Zo ja, welke soort(en), aantal(len) en verblijfsfunctie(s) m.b.t. vleermuizen betreft het hier?
- Zijn er nesten van vogels met jaarrond beschermd nest aanwezig binnen het plangebied?
- Biedt het plangebied verblijfplaatsen of essentieel leefgebied voor grondgebonden zoogdieren als steenmarter en eekhoorn?
- Worden de poelen gebruikt als voortplantingshabitat door poelkikker, heikikker, kamsalamander en/of alpenwatersalamander?
- Leiden de werkzaamheden tot verlies of verstoring van verblijfplaatsen of essentieel leefgebied?
- Leiden de werkzaamheden tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en is een ontheffingsaanvraag van de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige verblijfplaats komt te vervallen/wordt verstoord, dan zullen deze (mede ten behoeve van een mogelijke ontheffingsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een activiteitenplan/mitigatieplan, omdat met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid vast moet komen te staan dat de maatregelen ook daadwerkelijk de functie die de gebouwen hebben voor de soort(en), doen behouden. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort(en) niet in het geding is. Ten behoeve van het eventueel indienen van een ontheffing aanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt kort ingegaan op het plangebied. In hoofdstuk 3 wordt de onderzoeksinspanning beschreven, waarna in hoofdstuk 4 wordt nader wordt ingegaan op de resultaten van het uitgevoerde onderzoek. In hoofdstuk 5 worden de conclusies kort samengevat, waarna in hoofdstuk 6 en 7 de geraadpleegde bronnen worden beschreven en een verklarende woordenlijst is opgenomen.

2. PLANBESCHRIJVING

Het plangebied is gelegen aan de zuidwestzijde van Weert, deels omringd door een boomrijke woonwijk. Op circa 1 kilometer ten noorden ligt de Zuid-Willemsvaart en circa 500 meter ten zuiden van het plangebied ligt de plas de IJzeren Man. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Topografische kaart ligging van het plangebied (1:25.000)

Het plangebied bestaat momenteel uit een niet meer als zodanig in gebruik zijnde MOB-complex. Dit is een complex van militaire gebouwen met bijbehorende infrastructuur dat een rol speelde tijdens de Koude Oorlog. De gebouwen werden met name gebruikt als magazijn. Het betreft een buiten de wegenstructuur en gebouwen grotendeels bebost terrein. In het noordwesten zijn twee poelen aanwezig. In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 10 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Binnen het plangebied worden circa 43 kavels voor ruimte-voor-ruimte woningen gerealiseerd. Hiervoor worden de bestaande gebouwen verwijderd. De bestaande wegenstructuur wordt voor een groot deel mogelijk behouden. Van het opgaand groen zal waarschijnlijk een deel verwijderd worden, maar wordt eveneens zoveel mogelijk behouden.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving, met rood omlijnd de globale begrenzing van het onderzoeksgebied.

Figuur 3. Loodsen in plangebied

Figuur 4. Gebouw in plangebied

Figuur 5. Achterzijde loodsen in plangebied

Figuur 6. Loods in westen plangebied

Figuur 7. Bijgebouwtje in westen plangebied

Figuur 8. Centrale loods in plangebied met open stootvoegen

Figuur 9. Opslagbunker in plangebied

Figuur 10. Beheergebouw bij ingang in het zuiden

3. ONDERZOEKSINSPANNING

3.1 Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform de methodiek zoals beschreven in het vleermuisprotocol (2017). Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Middels zeven veldonderzoeken is onderzocht welke functies het gebied heeft voor vleermuizen. Daarbij is onderzocht welke soorten er gebruik maken van het terrein. Gezien de omvang met verschillende gebouwen binnen het plangebied en de afstand tussen de potentiële verblijfplaatsen zijn de veldrondes in de periode mei – juli uitgevoerd door twee deskundige ecologen per veldronde. Het onderzoek is uitgevoerd door middel van batdetectors (Pettersson D240X) en een opname apparaat (Edirol R/09HR) voor lastig te determineren soorten en is onderzoek verricht met behulp van een Batlogger (batdetector van Elekon). Indien er tijdens het veldwerk opnames gemaakt zijn van lastig determineerbare soorten, zijn deze geanalyseerd op de laptop om zodoende te herleiden om welke soort het gaat.

De onderzoeken zijn uitgevoerd gedurende de avondschemer, in de vroege nacht en in de ochtendschemering. Het onderzoek is vanaf april tot en met half september verricht. Winterverblijven zijn lastig aan te tonen/uit te sluiten. Als uitgangspunt geldt hieromtrent: indien er een verblijfsfunctie wordt aangetroffen, mag worden aangenomen dat het gebouw ook een functie kan vervullen in de winterperiode.

3.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestlocaties

Om vast te stellen of er broedvogels aanwezig zijn in het begroeide deel (en rond het terrein Kreupelbusch) waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zijn drie onderzoeksmomenten binnen de datumgrenzen van te verwachte soorten uitgevoerd (periodes conform BMP methode: februari- tot half september). Het onderzoek is gericht op territoriale gedragingen en aanwezigheid van nesten in het beboste deel. Er is eveneens avondonderzoek uitgevoerd voor nachttactieve soorten, gecombineerd tijdens het vleermuisonderzoek. Aangetroffen nesten of in potentie geschikte boomholtes (uilen) zijn (indien aanwezig) met GPS ingemeten.

3.3 Amfibieën

Middels een schepnetonderzoek in geschikte voortplantingspoelen of andere wateren zou worden geïventariseerd welke soorten er voorkomen. Om dit vast te stellen, zou er een bemonstering worden uitgevoerd met behulp van een fijnmazig RAVON-schepnet. De gevangen soorten zouden vervolgens gedocumenteerd en gefotografeerd (in een cuvet). Echter daar de bospoelen tijdens de onderzoeksperiode droogstonden, was dit allemaal niet mogelijk. Tijdens andere onderzoeksmomenten (broedvogelonderzoek) zijn nog wel de aanwezige boomstronken gekeerd om te zien of er dieren onder aanwezig waren. Daarnaast is tijdens de avondonderzoeken voor vleermuizen nog wel gelet op roepende dieren (kikkers en padden) in de directe omgeving, om inzicht te krijgen of in de directe omgeving strenger beschermd soorten voorkomen.

3.4 Grondzaken zoogdieren

Er is een gebiedsdekkende inventarisatie uitgevoerd worden naar de exacte aanwezigheid van eekhoornnesten ter plekke. Aangetroffen nesten zullen met behulp van IObs (GPS) ingemeten worden.

3.5 Overige soortgroepen

Naast de reeds benoemde soortgroepen zijn alle andere soorten opgenomen in de rapportage die tijdens de veldonderzoeken zijn waargenomen. In tabel 1 zijn de onderzoeksdata opgenomen.

3.6 Onderzoeksdata

In tabel 1 zijn de onderzoeksdata opgenomen.

Tabel 1. Bezoeken inventarisaties

Onderzoek	Data	Temp.	Wind	Weer	Opmerkingen
Broedvogels	24 april	13 °C	2 Bft	Droog	Incl. check vanuit quickscan
	18/19 juni	21 °C 16 °C	3 Bft	Droog	incl. avondronde voor uilen
	14 juli	25 °C	2 Bft	Droog/warm	
Grondgebonden zoogdieren	24 april	13 °C	2 Bft		Incl. check vanuit quickscan op aanwezigheid eekhoorn
	18 juni	21 °C	3 Bft	Droog	
	14 juli	19 °C	2 Bft	Droog/warm	
Vleermuizen	12 juni	18 °C	3 Bft	Droog	Tijdsinspanning 21.30-23.30 uur
	18/19 juni	21 °C 16 °C	3 Bft	Droog	Avond en ochtendronde Tijdsinspanning 21.00-00.00 uur en 03.30- 05.30 uur
	14/15 juli	25 °C	2 Bft	Droog/warm	Avond en ochtendronde Tijdsinspanning 21.20-23.40 uur en 03.40- 05.40 uur
	30 augustus	19 °C	2 Bft	Droog	Tijdsinspanning 20.00-22.30 uur
	28 sept.	11 °C	2 Bft	Droog en fris	Tijdsinspanning 19.15-21.30 uur
SchepNet poelen (amfibieën)	18 juni	21 °C		Droog	Beide poelen geheel opgedroogd
	14 juli	25 °C		Droog/warm	Beide poelen geheel opgedroogd

4. RESULTATEN

4.1 Broedvogels

Ondanks het eerder waarnemen van een territoriaal gedragende (roepende) havik, zijn geen nesten van deze soort aangetroffen in het gebied. Ook van andere soorten, die jaarronde nestbescherming genieten, zijn geen nesten aangetroffen in de beboste delen van de onderzoekslocatie.

In het gebied broeden wel tal van andere broedvogels; zoals gaai, Turkse tortel, grote bonte specht, groene specht, houtduif, koolmees, pimpelmees, boomklever, boomkruiper, vink, groenling, merel, roodborst, winterkoning en zanglijster. De nesten van deze soort zijn alleen bij actief broeden beschermd. Dit zal doorgaans in de periode van half maart tot half augustus zijn.

Toetsing

Effecten op broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn in elk geval geheel uit te sluiten omdat deze niet aangetroffen zijn. Effecten op algemeen voorkomende broedvogels, zoals hierboven opgesomd, zijn te voorkomen door de werkzaamheden uit te voeren buiten de kwetsbare periode (half maart- half augustus).

4.2 Vleermuizen

In het gebied zijn tijdens het onderzoek geen vaste rust- en verblijfplaatsen vastgesteld in de gebouwen. Er zijn enkele gespouwde gebouwen aanwezig waar activiteit van gewone dwergvleermuizen is waargenomen, echter geen zwermgedrag. De dieren zijn daar alleen foeragerend waargenomen. In een van de villa's (buiten het plangebied) aan de noordzijde van de ingreeplocatie is een kraamkolonie van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Er zijn hier minimaal 23 uitvliegende dieren waargenomen. De dieren uit dit verblijf vliegen direct richting de groenopstanden van het MOB-terrein om daar voor zeer geruime tijd te jagen. Na circa 1,5 uur vertrekken de dieren richting verschillende kanten om elders te jagen.

Gedurende de verdere schemerperiode komen enkele laatvliegers (minimaal 9 dieren) vanuit noordoostelijke richting het gebied ingevlogen om kortstondig over de hoofdweg op boomkroonhoogte te jagen. Vervolgens vertrekken deze individuen over de hoofdweg richting de Diesterbaan. Vermoedelijk jagen ze in het verloop van de avond over en tussen de agrarische omgeving ten zuidoosten. Een verblijfplaats van laatvliegers is niet vastgesteld in het gebied.

Gedurende de onderzoeken in het najaar zijn op enkele plekken baltsende gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Baltsplekken, die zodoende aanwijzingen geven voor het aanwezig zijn van paarplaatsen en/of winterverblijven, bij gebouwen zijn niet expliciet vastgesteld. De balts is met name ter plekke van

opgaande begroeiing verricht. De baltslocatie strekt zich wel uit boven een van de gebouwen in het midden van de locatie. Echter aanwijzingen voor een verblijfplaats terplekke zijn niet aangetroffen. Het gehele gebied wordt gedurende de avond wel door een laag aantal vleermuizen (gewone dwergvleermuizen) gebruikt als jachtgebied.

Er zijn met de gebruikte apparatuur (batlogger) en Pettersson D240X) op de gemaakte opnames geen lastig determineerbare soorten aangetroffen. Soorten binnen de Myotis familie zijn evenmin vastgesteld in het gebied.

Toetsing

Effecten op vleermuizen zijn verwaarloosbaar, omdat de insteek van het gehele plan is dat er een zeer minimalistische afbreuk gedaan wordt aan de aanwezige begroeiing. De nieuwe woningen zullen veelal gebouwd moeten worden binnen de groenstructuur die het gebied (en de directe omgeving ervan) kenmerkt. In de natuurwaardenkaart van Weert (Ecolybrum 2016) is het gebied aangrenzend van de MOB-locatie aangegeven als Woning in Groen (WOG). Hierin is aangegeven dat de natuurwaarden in dit gebied hoog zijn, vanwege de inpassingen in het groen. Dit beeld is wenselijk om door te trekken binnen dit plankader. Er zal, ondanks de ingrepen, meer dan afdoende kwalitatief foerageergebied over blijven. Effecten op vliegroutes van soorten dienen voorkomen te worden door de verlichting zodanig op te stellen dat deze de boomkronen niet beschijnen, of om geheel te kiezen voor vleermuisvriendelijke belichting.

4.3 Amfibieën

Ten tijde van de onderzoeksmomenten naar het mogelijk aanwezig zijn van amfibieën in de twee bospoelen, bleek dat beide poelen in het geheel opgedroogd waren. Wel zijn er jonge bruine kikkers waargenomen in een ontwateringsgoot ter plekke van een voormalige wasplaats van materiaal, zie figuur 13. Daar ligt een 50-60cm brede betonnen bak met een rooster, die gevuld was met water. Hierin zaten diverse larven en jonge bruine kikkers.

Andere al dan niet zwaar beschermde soorten amfibieën (salamanders en andere soorten kikkers of gewone padden) zijn niet aangetroffen. De aanwezigheid van zwaar beschermde soorten binnen het plangebied is anno 2018 redelijkerwijs uitgesloten. Daar 2018 een uitzonderlijk droog jaar was, is het niet uitgesloten dat in een natter 2019 een soort als Alpenwatersalamander zich hier alsnog voortplant en het bos gebruikt als landhabitat. Momenteel zullen dergelijke soorten zijn weggetrokken naar in de omgeving gelegen waterhoudende gebieden. Wanneer de poelen niet worden behouden is het aan te bevelen deze te dempen op het moment dat deze droog staan, of deze permanent droog te leggen, bijvoorbeeld middels een pompinstallatie. Dit om te voorkomen dat zich hier alsnog of weer strenger beschermde soorten als de Alpenwatersalamander gaat vestigen.

Toetsing

Effecten op zwaar beschermde soorten amfibieën zijn op dit moment redelijkerwijs uitgesloten. Dit omdat er geen waarnemingen gedaan zijn van dergelijke soorten binnen het plangebied en er ook geen

waarnemingen zijn gedaan of bekend zijn van zwaar beschermde soorten amfibieën in de directe omgeving. Wel wordt aanbevolen de betreffende poelen, indien van toepassing, vanaf nu droog te houden of direct te dempen om eventuele (her)vestiging te voorkomen.

4.4 Eekhoorn

In het gebied komen diverse grondgebonden soorten zoogdieren voor. Er zijn minimaal 5 nestlocaties van de Eekhoorn aangetroffen in het beboste deel. De soort is ook uit de directe omgeving bekend. Er zal dan ook sprake zijn van een gezonde populatie in dit gebied en de directe omgeving.

Toetsing

Effecten op deze soort dienen voorkomen te worden wanneer nestbomen gekapt worden. Eventuele kap van nestbomen dient onder begeleiding uitgevoerd te worden. Indien er geen nestbomen gekapt worden is het raadzaam te zorgen dat er nog steeds een mate van aaneengeslotenheid bestaan blijft van boomkronen, zodat de soort zich via de boomkronen kan verplaatsen door het gebied.

4.5 Steenmarter en bunzing

Tijdens het onderzoek zijn met zekerheid twee marterachtigen waargenomen in het terrein, namelijk eenmaal een waarneming van steenmarter (figuur 11) en eenmaal een waarneming van bunzing. Van de steenmarter zijn geen aanwijzingen gevonden dat deze een van de gebouwen in gebruik heeft als verblijfplaats. Er zijn nergens geschikte openingen aangetroffen die door de soort gebruikt kan worden. De soort is sinds enkele jaren aan een zeer gestage opmars bezig binnen de gemeente Weert.

Bunzingen zijn in dit deel van de gemeente behoorlijk zeldzaam. Er zijn nauwelijks waarnemingen van de soort verricht de afgelopen jaren (vanaf 2015). De soort komt in de bosgebieden ten zuidwesten van de ingreeplocatie voor en dit zal een zwervend foeragerend exemplaar betreffen. Geschikte plekken in het beboste deel om te huisvesten zijn er niet. De bosbodem is dermate opgeschoond van valhout, houtrillen en takkenstapels dat schuilplekken voor de soort niet aanwezig zijn.

Andere marterachtigen als wezel en hermelijn zijn niet bekend uit het gebied en het habitat is ook niet optimaal voor deze soorten.

Toetsing

Effecten op beide marterachtigen zijn op voorhand geheel uit te sluiten, omdat het gebied met name een geschikt jachtgebied betreft, wat grotendeels intact blijft en omdat er geen geschikte verblijfsmogelijkheden aanwezig zijn.

Figuur 11. Steenmarter, staand op zijn achterpoten waarbij de witte keel duidelijk zichtbaar is (d.d. 18 juni 2018)

4.6 Overige grondgebonden zoogdieren

In het gebied komen verder tal van andere soorten voor zoals egel (figuur 12), bosmuis, rosse woelmuis en bosspitsmuis. Deze soorten verliezen, als er bomen gekapt worden, iets aan leefgebied, maar door de aanleg van woningen met achtertuinen zal dit verlies gecompenseerd worden in de vorm van aangelegde tuinen met eventuele gazons en planten, waar een diversiteit aan insecten op af zal komen. Door het beheer en onderhoud van deze tuinen door bewoners zal het voedselaanbod kunnen toenemen, omdat er meer diversiteit ontstaat in de beplanting. In de huidige staat is het bos vrij eentonig qua ondergroei en zijn er slechts enkele plekken met grazige plekken waar insecten te vinden zijn.

Figuur 12. Egel

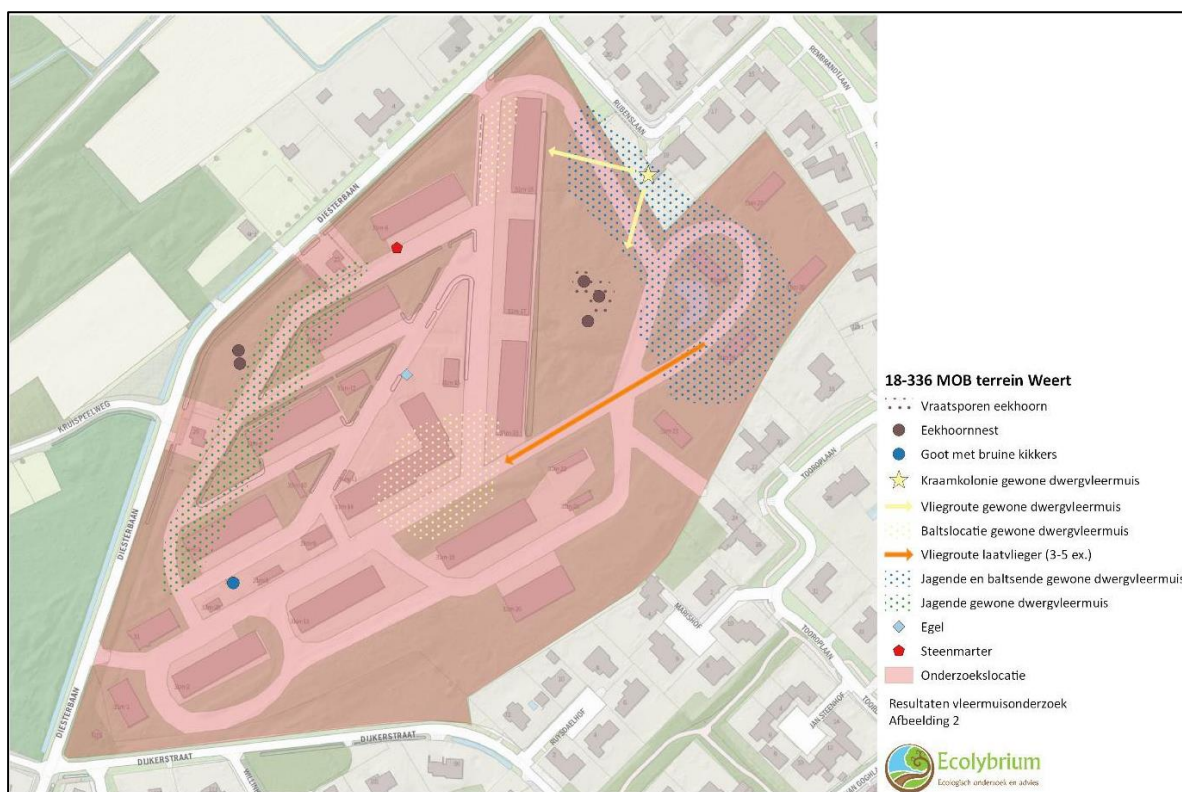
Toetsing

Effecten op overige grondgebonden soorten zoogdieren zijn verwaarloosbaar, omdat er door de aanleg van woningen met privétuinen meer diversiteit teruggebracht wordt aan vegetatie (gazons, bloemperken e.d.). De werkzaamheden dienen wel zoveel als mogelijk uitgevoerd te worden buiten de meest kwetsbare periode en buiten de winterperiode. De meest optimale periode is augustus en september tot en met half oktober.

4.7 Overige soorten

In het gebied zijn verder enkele andere soorten waargenomen zoals atalanta, dagpauwoog, klein koolwitje, kleine vuurvinder, diverse soorten sprinkhanen (waaronder grote groene sabelsprinkhaan), lantaarntje, paardenbijter, blauwe glazenmaker en variabele waterjuffer. Deze soorten gebruiken het gebied met name als foerageergebied. Dagvlinders kunnen in de aanwezige kruidenvegetatie aan de oostzijde van de locatie ei-afzetting hebben op waardplanten die daar aanwezig zijn (onder meer brandnetel).

In figuur 13 zijn alle onderzoeksresultaten van het gerichte onderzoek naar zoogdieren, vleermuizen, broedvogels en amfibieën weergegeven.

Figuur 13. Onderzoeksresultaten 2018 MOB-terrein Weert

5. CONCLUSIE

Binnen het plangebied zijn waarnemingen gedaan van eekhoorn en steenmarter. De nesten van de eekhoorn zijn in de provincie Limburg deels vrijgesteld, namelijk van maart tot april en van juli tot en met november. Indien de nesten verstoord of verwijderd dienen te worden kan dat in deze periode plaatsvinden. Van de steenmarter zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. Indien hiervan onverhoopt een verblijfplaats wordt aangetroffen kan deze in de vrijstellingsperiode worden verstoord/verwijderd. Voor steenmarter is dit van 15 augustus tot en met februari.

Voor vleermuizen wordt een deel van het plangebied gebruikt als vliegroute en foerageergebied. Door verlichting gericht of uitschijnend op boomkruinen te vermijden, of te werken met vleermuisvriendelijke verlichting, kan een negatief effect op deze functies worden vermeden.

Daarnaast is het van belang dat de zorgplicht wordt opgevolgd voor alle aanwezige soorten. Dit houdt in dat er voldoende zorg dient te worden gedragen voor dieren. Aanwezige dieren moeten de kans krijgen om het plangebied te verlaten. Een soort welke zich niet zelfstandig uit het plangebied kan verwijderen, als egel of gewone pad, dient naar een geschikte plek buiten het plangebied te worden verplaatst. Het bewust doden of verwonden van dieren is verboden.

Tabel II. Overzicht aanwezigheid beschermde soorten en te nemen type maatregelen

Soortgroep	Aanwezig	Overtreding	Maatregelen
Vleermuizen	Ja	Mogelijk	Geen verlichting op boomkruinen of werken met vleermuisvriendelijke verlichting
Jaarrond beschermde vogelnesten	Nee	Nee	-
Eekhoornnesten	Ja	Mogelijk	Werken in vrijstellingsperiode, vrijstelling geldt van maart-april en juli tot en met november
Steenmarter	Ja	Mogelijk	Geen verblijfplaatsen; Werken in de vrijstellingsperiode, vrijstelling geldt van 15 augustus tot en met februari
Beschermde amfibieën	Nee	Nee	Zorgplicht voor algemene soorten en (indien van toepassing) uit voorzorg poelen permanent droogleggen of direct dempen

Gelet op de aanwezige ecologische waarden kan het voorgenomen plan in overeenstemming met de Wet natuurbescherming (onderdeel soorten en de provinciale invulling hiervan) worden uitgevoerd, mits voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden bovengenoemde maatregelen in acht worden genomen.

6. GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Poelkikker, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Kamsalamander, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Buizerd, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Heikikker, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017.

7. VERKLARENDE WOORDENLIJST

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringsfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

